

ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ"

Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας
και Θρησκευμάτων

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

*«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε
άτομα με αναπηρίες»*

Διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης
για ΑμεΑ, προσαρμογή διδακτικού υλικού : Απώλεια Ακοής

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ, Ελένη
Δεμίρη-Προδρομίδου και Ρούλα Καμαριανού-Βασιλείου,
Εκδόσεις Μεταίχμιο

Σύνταξη: Χρύσα Ξουβερούδη	Επιμέλεια: Χριστίνα Μητσπούλου Κατερίνα Πρανέντση	Υπεύθυνες/οι Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου Μαρία Δημητρακοπούλου (Κυριακή Σπανού, Γεωργία Ματζουλά και Δημήτρης Τζιμώκας)
-------------------------------------	--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εισαγωγικό σημείωμα

Τα εκπαιδευτικά σενάρια που ακολουθούν, εκπονήθηκαν με κύριο στόχο τη μεθόδευση και τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης ή δεύτερης γλώσσας σε άτομα με προβλήματα ακοής. Περιλαμβάνουν διδακτικές προτάσεις που αφορούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την κατανόηση και την παραγωγή του γραπτού λόγου. Οι δραστηριότητες που προτείνονται εστιάζουν στο οπτικό κανάλι, καθώς αυτό αποτελεί το κυριότερο ίσως και το μόνο μέσο πρόσληψης πληροφοριών για τους κωφούς και βαρήκοους μαθητές. Είναι βασισμένα στη Δίγλωσση-Διπολιτισμική προσέγγιση που προϋποθέτει τη χρήση των δύο γλωσσών, της ελληνικής νοηματικής και της ομιλούμενης ελληνικής γλώσσας. Δεν αποτελούν πανάκεια για κάθε είδους μαθησιακή δυσκολία, αλλά είναι σχεδιασμένα με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων με προβλήματα ακοής.

1^ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι μαθητές πρέπει να:

- κατανοήσουν ένα κλιτικό σχήμα πτωτικού (ουσιαστικού) και στα τρία γένη
- συνειδητοποιήσουν το μορφολογικό πλούτο της ελληνικής γλώσσας και τον πολυσήμαντο ρόλο των καταλήξεων
- διακρίνουν τις διαφορετικές κλίσεις των ουσιαστικών
- συμβουλεύονται πίνακες κλιτικών παραδειγμάτων για να ελέγχουν και να διορθώνουν τα ορθογραφικά τους λάθη
- κατανοήσουν το ρόλο του ουσιαστικού στην πρόταση και στη φράση
- κατανοήσουν τη συντακτική δομή της ονοματικής φράσης (άρθρο-επίθετο-ουσιαστικό)

Επίπεδο: A1-A2

Διδακτικό υλικό: Από το βιβλίο «Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλινοστούντες, πρόσφυγες και ξένους, Α επίπεδο». Ενότητα 8^η «Διασκέδαση»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εκτιμώμενη διάρκεια: 12-15 ώρες

Μέθοδος διδασκαλίας: Δίγλωσση-Διπολιτισμική προσέγγιση που προϋποθέτει τη χρήση των δύο γλωσσών, της ελληνικής νοηματικής και της ομιλούμενης ελληνικής γλώσσας.

Πορεία διδασκαλίας-Εκπαιδευτικά στάδια:

Στάδιο 1^ο

Προετοιμασία τάξης: Ανακοινώνουμε τους επιμέρους εκπαιδευτικούς στόχους που έχουμε θέσει στους μαθητές και προβαίνουμε στην κατάλληλη τοποθέτηση θρανίων και εποπτικών μέσων. Ενημερώνουμε τους μαθητές μας ότι το θέμα της νέας ενότητας με την οποία θα ασχοληθούμε είναι η «Διασκέδαση».

Είναι πολύ σημαντικό κατά την έναρξη του μαθήματος να κεντρίσουμε την προσοχή τους, γι' αυτό μπορούμε να θέσουμε τις παρακάτω ερωτήσεις:

Τι κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας; Πώς διασκεδάζετε;

Σας αρέσει η τηλεόραση και ο κινηματογράφος; Πηγαίνετε συχνά στον κινηματογράφο;

Τι είδους ταινίες προτιμάτε;

Αφού απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα, στη συνέχεια μοιράζουμε στους μαθητές το ερωτηματολόγιο (Άσκηση Δ. σελ. 137-138, βιβλίο) και έτσι με παιγνιώδη τρόπο και έχοντας ως αφορμή το ερωτηματολόγιο μπορούμε να επισημάνουμε, να επεξηγήσουμε και να διδάξουμε τη σημασία των νέων λέξεων που υπάρχουν σ' αυτό.

Στη συνέχεια ζητάμε από τους μαθητές να υπογραμμίσουν τουλάχιστον τέσσερα ουσιαστικά και δύο επίθετα, για να εξετάσουμε αν και κατά πόσο μπορούν να διακρίνουν τα πρώτα από τα δεύτερα. Γράφουμε στον πίνακα τα ουσιαστικά και τα επίθετα που επισήμαναν οι μαθητές καθώς και τον ορισμό των ουσιαστικών και των

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Επίσης, μπορούμε να τους παραπέμπουμε στις σελίδες 188-193 του βιβλίου που υπάρχουν αναλυτικοί πίνακες για την κλίση των ουσιαστικών και στις σελίδες 205-206 που υπάρχουν αναλυτικοί πίνακες για την κλίση των επιθέτων. Μολονότι υπάρχουν οι πίνακες, οφείλουμε να γράψουμε στον πίνακα τα ουσιαστικά (ή επίθετα) που θέλουμε να διδάξουμε σε όλες τις πτώσεις και στους δύο αριθμούς. Επειδή όμως μια τέτοια διαδικασία είναι επίπονη και χρονοβόρα για τον εκπαιδευτικό που διδάσκει σε άτομα με προβλήματα ακοής, θα ήταν ωφέλιμη και σωτήρια η χρήση του διαδραστικού πίνακα. Έτσι ο εκπαιδευτικός δε θα χάνει τη βλεμματική επαφή με τους μαθητές του και θα μπορεί να κάνει ταυτόχρονα χρήση της Ελληνικής Νοηματικής γλώσσας, καθώς θα εξηγεί και θα υπογραμμίζει τα άρθρα και τις καταλήξεις των ουσιαστικών και των επιθέτων.

Υπενθυμίζουμε στους μαθητές ότι τα ουσιαστικά και τα επίθετα έχουν τρία γένη (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο), δύο αριθμούς (ενικός-πληθυντικός) και τέσσερις πτώσεις (ονομαστική, γενική, αιτιατική, κλητική). Για να οπτικοποιήσουμε αυτά που λέμε γράφουμε στον πίνακα τα εξής:

Τα γένη:

Τα ουσιαστικά και τα επίθετα χωρίζονται σε τρία γένη

1. **Αρσενικά:** είναι αυτά που παίρνουν το άρθρο **ο**
2. **Θηλυκά:** είναι αυτά που παίρνουν το άρθρο **η**
3. **Ουδέτερα:** είναι αυτά που παίρνουν το άρθρο **το**

Οι αριθμοί:

Τα ουσιαστικά και τα επίθετα χωρίζονται σε δύο αριθμούς

Ενικός αριθμός: Χρησιμοποιείται όταν μιλάμε για **ένα**

ουσιαστικό π. χ. ο αγρότης, η λάμπα, το κερι

ή για ένα επίθετο π. χ. ο κόκκινος, η χρυσή, το μικρό

Πληθυντικός αριθμός: Χρησιμοποιείται όταν μιλάμε για **πολλά**

ουσιαστικά π. χ. οι αγρότες, οι λάμπες, τα κεριά

ή για πολλά επίθετα οι κόκκινοι, οι χρυσές, τα μικρά

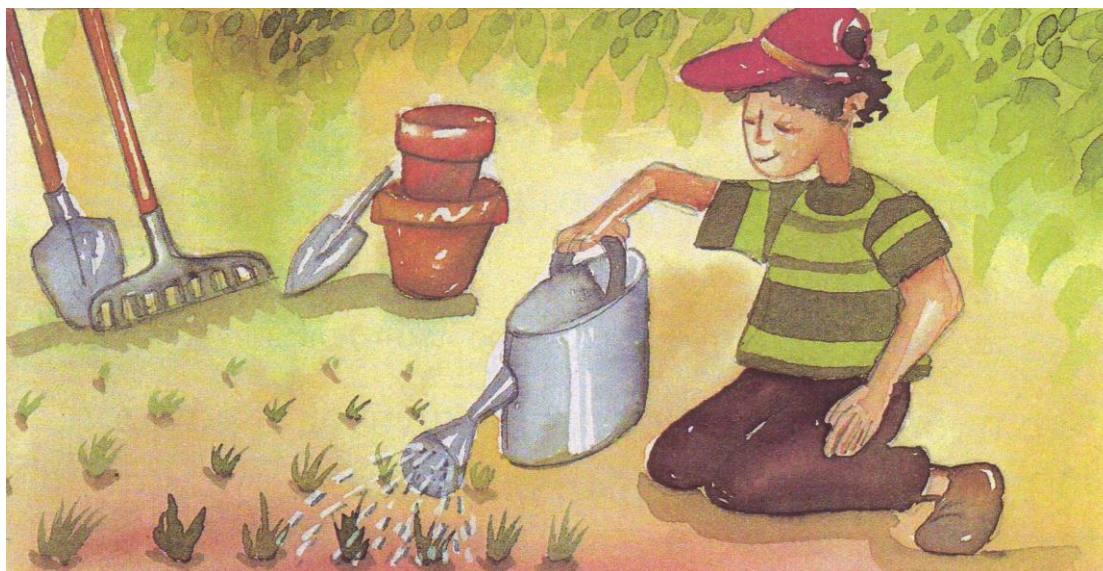
Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας οφείλουμε να δίνουμε παραδείγματα στους μαθητές για να συνδέσουμε τη θεωρία με την πράξη και να είμαστε σίγουροι ότι κατανοούν αυτά που νοημάτιζουμε ή δείχνουμε στον πίνακα.

Στο σημείο αυτό αφού έχουμε κάνει αναφορά στα γένη και στους αριθμούς των ουσιαστικών και των επιθέτων, προχωράμε αρχικά στη διάκριση των πτώσεων. Αναφέρουμε στους μαθητές ότι τα ουσιαστικά και τα επίθετα έχουν πολλές μορφές που λέγονται πτώσεις. Τόσο στον ενικό όσο και στον πληθυντικό αριθμό οι πτώσεις είναι τέσσερις:

1. Ονομαστική
2. Γενική
3. Αιτιατική
4. Κλητική

Στο παρόν εκπαιδευτικό σενάριο θα εστιάσουμε στη χρήση των πτώσεων όσον αφορά τα ουσιαστικά. Ως προς τα επίθετα επισημαίνουμε απλώς ότι συμφωνούν πάντα με τα ουσιαστικά που συνοδεύουν στο γένος, στον αριθμό και στην πτώση. Τα άτομα με προβλήματα ακοής, δυσκολεύονται ιδιαίτερα στη διάκριση και στη χρήση των πτώσεων, στο γραπτό λόγο, μια και η χρήση τους δεν υφίσταται στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα. Μπορούμε λοιπόν να δώσουμε στους μαθητές μια εικόνα στην οποία απεικονίζεται μια ιστορία για παράδειγμα δίνουμε μια εικόνα με έναν κηπουρό που φροντίζει τα λουλούδια ενός κήπου. Αρχικά μπορούμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να μας πουν τι βλέπουν στην εικόνα και έπειτα τους δίνουμε το παρακάτω σχετικό συνοδευτικό κείμενο.

Ο κηπουρός φροντίζει τα λουλούδια του κήπου. Τα εργαλεία **του κηπουρού** είναι πάντα καθαρά. Τα φυτά, αν μπορούσαν να μιλήσουν θα ευχαριστούσαν **τον κηπουρό** για ότι κάνει. Τα παιδιά πολλές φορές ρωτούν:

- Ε! Κύριε **κηπουρέ**, μπορείς να μας μιλήσεις για τη δουλειά σου;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Αυτός τους απαντά: **Οι κηπουροί** αγαπούν τη δουλειά τους. Η ζωή **των κηπουρών** είναι ανάμεσα στα δέντρα και στα λουλούδια. Οι άνθρωποι συμπαθούν **τους κηπουρούς** και συχνά τους λένε:

- **Κηπουροί**, σας ευχαριστούμε που ομορφαίνετε τα σπίτια μας.

Παροτρύνουμε να μαθητές να διαβάσουν το κείμενο και τους δίνουμε τις εξής ερωτήσεις:

Ποιος φροντίζει τα λουλούδια; (**Ο κηπουρός**- ονομαστική)

Τίνος είναι τα εργαλεία; (**Του κηπουρού**- γενική)

Ποιον θα ευχαριστούσαν τα φυτά; (**Τον κηπουρό**- αιτιατική)

Πώς τον φωνάζουν τα παιδιά; (**Κηπουρέ**- κλητική)

Ποιοι αγαπούν τη δουλειά τους; (**Οι κηπουροί**- ονομαστική)

Ποιων η ζωή είναι ανάμεσα στα φυτά; (**Των κηπουρών**- γενική)

Ποιους συμπαθούν όλοι; (**Τους κηπουρούς**- αιτιατική)

Πώς τους φωνάζουν; (**Κηπουροί**- κλητική)

Επίσης λέμε στους μαθητές να κάνουν κάθε φορά τις παρακάτω ερωτήσεις για να μπορούν να ξεχωρίζουν τις πτώσεις.

Ονομαστική πτώση: Ποιος;- Ποια;- Ποιο; (για τον ενικό αριθμό)

Ποιοι;- Ποιες;- Ποια; (για τον πληθυντικό αριθμό)

Γενική πτώση: Ποιανού;- Ποιανής; (για τον ενικό αριθμό)

Ποιών; (για τον πληθυντικό αριθμό)

Αιτιατική πτώση: Ποιόν;- Ποιά;- Ποιό; (για τον ενικό αριθμό)

Ποιους;- Ποιες;- Ποια; (για τον πληθυντικό αριθμό)

Καλό θα ήταν να ανατρέξουμε και στο συντακτικό μέρος της Ελληνικής γλώσσας και να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στη συντακτική χρήση των πτώσεων. Είναι πολύ σημαντικό να καταλάβουν οι μαθητές έστω και τη βασική συντακτική λειτουργία τους. Ως προς αυτό το στόχο αναφέρουμε και γράφουμε στον πίνακα βασικούς συντακτικούς κανόνες όπως:

Η ονομαστική λειτουργεί:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ως υποκείμενο του ρήματος
π. χ. Ο καιρός αγρίεψε
Οι κωμικοί έκλεψαν την παράσταση
- ως κατηγορούμενο στο υποκείμενο ενός συνδεδετικού ρήματος
π. χ. Ο θεός μου εκλέχτηκε βουλευτής (κατηγορούμενο)

Η γενική:

- με ρήματα** λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο του ρήματος
π. χ. Ο Πέτρος μοιάζει του πατέρα του
- με ουσιαστικά και επίθετα:** κτητική, της ιδιότητας
π. χ. Τα μάτια της Ελένης είναι φοβισμένα (γενική κτητική)
Τους ακολουθούσαν πουλιά της θάλασσας (γενική της ιδιότητας)

Η αιτιατική λειτουργεί:

- ως άμεσο αντικείμενο του ρήματος
π. χ. Οι επιπλοποιοί έβαψαν τη βιβλιοθήκη

Η **κτητική** χρησιμοποιείται μόνο για να καλέσει (να προσφωνήσει) κανείς κάποιον άλλον και δε σχηματίζεται στην πράξη από όλα τα ονόματα, αλλά ιδίως από τα κύρια ονόματα και από τα ονόματα και επίθετα που δηλώνουν κάποια ιδιότητα.

- π. χ. Κύριε κηπουρέ! Σε ευχαριστούμε που φροντίζεις τα λουλούδια μας!

Βέβαια υπάρχουν και πολλές άλλες χρήσεις των πτώσεων, αλλά εδώ εστιάζουμε στη βασική τους συντακτική χρήση, διότι η διδασκαλία τους αποτελεί ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο του συντακτικού, και πραγματώνεται και στα τρία επίπεδα (Α-Β-Γ) πιστοποίησης γλωσσομάθειας της ελληνικής γλώσσας.

Στο τέλος του πρώτου εκπαιδευτικού σταδίου προκειμένου να αξιολογήσουμε τους μαθητές μας μπορούμε να ζητήσουμε από αυτούς να λύσουν τις ασκήσεις δ (σελ. 201), Ι, ΙΑ (σελ.203), ΙΒ (σελ.204).

Στάδιο 2^ο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΑΙΝΙΑΣ (σελ.136 άσκηση Γ και σελ. 138 ασκήσεις 5 & 6)

Εκπαιδευτικός στόχος: να μάθουν οι μαθητές να παρουσιάζουν και να σχολιάζουν ένα καλλιτεχνικό θέαμα και πιο συγκεκριμένα μια ταινία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Παραπέμπουμε τους μαθητές στην άσκηση Γ (σελ. 136) του βιβλίου και με αφορμή αυτή ακολουθεί συζήτηση για τα διάφορα είδη των ταινιών (κωμωδία, περιπέτεια, κοινωνικό, δραματικό, αστυνομικό έργο κτλ.). Μπορούμε ακόμη να θέσουμε τα εξής ερωτήματα:

Ποια είδη ταινιών προτιμάτε;

Ποια ταινία που σας άρεσε είδατε πρόσφατα;

Ποια ταινία που δε σας άρεσε είδατε πρόσφατα;

Αφού απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα ζητάμε από τους μαθητές να απαντήσουν και γραπτά σε ένα από τα ζητούμενα και έτσι προχωράμε στις ασκήσεις 5 και 6 (σελ. 138) του βιβλίου. Προηγουμένως όμως διευκρινίζουμε ότι για να παρουσιάσουμε και να σχολιάσουμε μια ταινία θα πρέπει να αναφέρουμε:

- τον τίτλο της ταινίας
- τη χώρα προέλευσης
- τη διάρκεια
- τη χρονιά που παρουσιάστηκε στις αίθουσες
- τους συντελεστές της ταινίας (σκηνοθέτη, ηθοποιούς, κοστούμια, σκηνικά)
- υπόθεση της ταινίας
- προσωπικές σκέψεις και συναισθήματα

Επισημαίνουμε ότι όταν αναφερόμαστε στην υπόθεση της ταινίας, προσέχουμε:

- να μη δώσουμε πολλές λεπτομέρειες
- να μην αποκαλύψουμε το τέλος της ταινίας

Για να βοηθήσουμε τους μικρούς δημιουργούς μπορούμε επίσης αν έχουμε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και πρόσβαση στο διαδίκτυο να τους παραπέμπουμε στην παρακάτω ιστοσελίδα:

<http://www.filmfestival.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=591>

Στάδιο 3^ο

ΕΙΔΗΣΗ-ΑΦΗΓΗΣΗ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (σελ.139)

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι μαθητές πρέπει να:

- ενεργοποιήσουν τη δημιουργικότητα και την κριτική τους σκέψη
- καλλιεργήσουν τη δημιουργική τους φαντασία
- γράφουν τη συνέχεια μιας ιστορίας που διάβασαν
- επινοούν και να γράφουν μια φανταστική ιστορία
- μάθουν να συνεργάζονται και να συμμετέχουν ισότιμα στα πλαίσια μιας ομάδας
- χρησιμοποιούν κειμενικούς δείκτες για τη σύνδεση, φράσεων, παραγράφων και νοηματικών ενοτήτων, δηλαδή συνδετικές λέξεις και φράσεις

Αρχικά χωρίζουμε τους μαθητές σε δύο ομάδες των 2-4 ατόμων (ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών) και τους παραπέμπουμε στη σελίδα 139 και στην άσκηση ΣΤ του βιβλίου. Ζητάμε και από τις δύο ομάδες να διαβάσουν την είδηση που δίνεται στην άσκηση, στη συνέχεια συζητάμε το τυχόν άγνωστο λεξιλόγιο και δίνουμε τη σημασία των λέξεων (στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα πάντα). Ρωτάμε ποιος θέλει να μας αφηγηθεί το περιεχόμενο της είδησης;

Αφού γίνει ο κατάλληλος σχολιασμός της είδησης, εξηγούμε στους μαθητές ότι μπορούν να δώσουν όποιο τέλος επιθυμούν στη συγκεκριμένη είδηση-ιστορία. Αν πάλι κάποιος θέλουν μπορούν να αλλάξουν την ιστορία σε διάλογο (β ζητούμενο άσκησης). Τους προτρέπουμε να προσθέσουν και άλλα πρόσωπα στην ιστορία, όπως για παράδειγμα μάρτυρες, δημοσιογράφους κ.α. Τονίζουμε ότι πρόκειται για φανταστική ιστορία γι' αυτό μπορούν να γράψουν ελεύθερα ότι επιθυμούν.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να δώσουμε στους μαθητές σαφείς οδηγίες για το πώς θα οργανώσουν το υλικό τους πριν από τη συγγραφή της ιστορίας. Για να αφηγηθούμε λοιπόν μια ιστορία είτε αυτή είναι αληθινή είτε φανταστική, πρέπει να αναφέρουμε και να γράψουμε στον πίνακα τις παρακάτω πληροφορίες:

1. Πότε και πού έγινε το περιστατικό
2. Ποιό είναι το κεντρικό πρόσωπο
3. Ποιοί άλλοι συμμετέχουν
4. Τί συνέβη αρχικά
5. Το αποτέλεσμα του περιστατικού
6. Ποιό είναι το τέλος της ιστορίας
7. Σκέψεις και συναισθήματα όσων συμμετείχαν στο περιστατικό

Συνεχίζουμε λέγοντας στους μαθητές ότι όταν διηγούμαστε μια ιστορία πρέπει οπωσδήποτε να παρουσιάσουμε τα γεγονότα στη σωστή σειρά, γι' αυτό είναι χρήσιμο να τους δώσουμε τα χρονικά επιρρήματα και τους χρονικούς συνδέσμους που χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό στα αφηγηματικά κείμενα και βοηθούν στη σύνδεση των προτάσεων μεταξύ τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Χρονικά επιρρήματα και χρονικοί σύνδεσμοι:

Για το παρελθόν: **πριν, χτες, πέρσι, προτού, προχτές**

Για το παρόν: **τώρα, σήμερα, φέτος**

Για το μέλλον: **μετά, αύριο, του χρόνου, μεθαύριο**

Επίσης μπορούμε να δώσουμε και τις εξής χρονικές λέξεις:

Πότε, κάποτε, κάπου κάπου, όταν, σαν, ενώ, καθώς, αφού, αφότου, μόλις, ώσπου, ωστόσο, όσο που, όποτε

Για να παρουσιάσουμε με ζωντάνια τους ήρωες της ιστορίας πρέπει να αναφέρουμε κάποια στοιχεία που τους χαρακτηρίζουν, όπως:

- Όνομα (Χρύσα, Μαρία, Δημήτρης)
- Επάγγελμα (αστυνομικός, δημοσιογράφος)
- Φύλο (μια γυναίκα, ένας άντρας, ο νεαρός)
- Ηλικία (ένας εικοσάχρονος, μια τριαντάχρονη)
- Σχέση-συγγένεια (ο παππούς μου, η ξαδέρφη μου, ο θείος του)
- Χαρακτηρισμό (πανέξυπνο παιδί, ο μεθυσμένος φοιτητής, τσουχτερό κρύο, καταγάλανος ουρανός, δυνατή βροχή, πεντανόστιμο γλυκό, χαλασμένο δόντι)

Τέλος, τονίζουμε ότι στην αφήγηση χρησιμοποιούμε κατά βάση τους παρελθοντικούς χρόνους δηλαδή τον παρατατικό, τον αόριστο και τον υπερσυντέλικο. Αν θέλουμε όμως να κάνουμε την αφήγηση μας πιο ζωντανή, ρεαλιστική και άμεση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τον ιστορικό ενεστώτα. Στο σημείο αυτό επιλέγουμε και γράφουμε στον πίνακα δύο ρήματα (ένα της α συζυγίας και ένα της β συζυγίας) σε όλους τους χρόνους και στις δύο φωνές (ενεργητική- παθητική) και υπενθυμίζουμε πότε χρησιμοποιείται ο κάθε χρόνος. Ωστόσο μπορούμε να παραπέμψουμε τους μαθητές στους συγκεντρωτικούς πίνακες των ρημάτων που βρίσκονται στις σελίδες 217, 218, 225, 226, 227 του βιβλίου. Καλό θα ήταν να ανατρέξουμε παράλληλα και σε μια νεοελληνική γραμματική όπου υπάρχουν συγκεντρωτικοί πίνακες με την κλίση των ρημάτων σε όλους τους χρόνους.

Στάδιο 4^ο

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ (σελ.141-143)

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι μαθητές πρέπει:

- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιο τους
- να κατανοήσουν το περιεχόμενο ενός κειμένου
- να εντοπίσουν τις πιο σημαντικές πληροφορίες σε ένα κείμενο
- να απαντήσουν στις ερωτήσεις κατανόησης που συνοδεύουν ένα κείμενο

Αρχικά, ζητάμε από τους μαθητές να διαβάσουν το διάλογο-συνέντευξη και να υπογραμμίσουν τις άγνωστες λέξεις. Συγκεντρώνουμε και γράφουμε στον πίνακα τις λέξεις. Έπειτα ζητάμε από τους μαθητές να μαντέψουν τη σημασία των νέων λέξεων. Τους προτρέπουμε να ψάξουν τη σημασία των λέξεων σε ένα ερμηνευτικό ορθογραφικό νεοελληνικό λεξικό ή αν έχουμε πρόσβαση στο διαδίκτυο, τους παραπέμπουμε στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.greek-language.gr/> προκειμένου να ψάξουν και να εντοπίσουν τη σημασία των νέων λέξεων μόνοι τους. Μετά την εύρεση και την επεξήγηση των νέων λέξεων μπορούμε να ζητήσουμε από αυτούς να φτιάξουν προτάσεις με αυτές για να σιγουρευτούμε ότι έχουν κατανοήσει τη σημασία και τη χρήση τους στο λόγο. Στη συνέχεια χωρίζουμε τους μαθητές σε δύο ομάδες των 2-4 ατόμων (ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών) και τους ενθαρρύνουμε να συνεργαστούν και να προετοιμαστούν για δραματοποίηση του διαλόγου-συνέντευξης στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα. Έπειτα η κάθε ομάδα θα επιλέξει από έναν εκπρόσωπο, ο ένας θα υποδυθεί το ρόλο του δημοσιογράφου, ενώ ο άλλος το ρόλο του Κυρίου Μαυρίδη, όπου είναι ο αιθουσάρχης του κινηματογράφου.

Μετά το τέλος της δραματοποίησης του διαλόγου προτρέπουμε τα υπόλοιπα μέλη της κάθε ομάδας να τη σχολιάσουν. Αφού ολοκληρωθεί ο σχολιασμός και γίνουν οι απαραίτητες διευκρινίσεις σχετικά με την απόδοση των πληροφοριών που μεταφέρθηκαν μέσω της δραματοποίησης του διαλογικού κειμένου, ζητάμε από τον κάθε μαθητή ξεχωριστά πια να επιλέξει τις σωστές απαντήσεις στην άσκηση που υπάρχει στις σελίδες 142-143 του βιβλίου.

Στάδιο 5^ο

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ (σελ. 143-144)

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι μαθητές πρέπει να:

- συνειδητοποιήσουν ότι γράφουν με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το στόχο και το δέκτη του γραπτού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το πέμπτο και τελευταίο στάδιο του πρώτου εκπαιδευτικού σεναρίου αναφέρεται στην καλλιέργεια δεξιοτήτων που αφορούν την παραγωγή του γραπτού λόγου. Ανατρέχουμε στις σελίδες 143-143 του βιβλίου, όπου υπάρχουν δύο θέματα για ανάπτυξη. Αλλάζουμε λίγο την εκφώνηση του α θέματος ως εξής: «Πήγατε στον **κινηματογράφο** και είδατε μια καλή κωμωδία. Γράψτε στο φίλο σας ένα γράμμα και πείτε πόσο διασκεδάσατε και γελάσατε με το έργο και τι σας άρεσε ιδιαίτερα σ' αυτό». (80 λέξεις)

Ενημερώνουμε τους μαθητές ότι στόχος μας είναι να μάθουμε πως γράφεται ένα φιλικό γράμμα και μια επιστολή. Πρώτα τους εξηγούμε ότι, όταν γράφουμε ένα φιλικό γράμμα, δεν κρατάμε τους τύπους και ο λόγος μας έχει πολλά γνωρίσματα του προφορικού λόγου. Είναι αυθόρμητος, φυσικός, ανοργάνωτος, με σκέψεις γραμμένες χωρίς ιδιαίτερη τάξη, με λεξιλόγιο καθημερινό και με κοφτό λόγο.

Η επιστολή από την άλλη, είναι ένα είδος γραπτού λόγου με το οποίο δύο άτομα επικοινωνούν μεταξύ τους και ανταλλάζουν απόψεις, σκέψεις, ιδέες και πληροφορίες για θέματα ή γεγονότα που τους αφορούν. Εξηγούμε ότι το ίδιο συμβαίνει και σε ένα φιλικό γράμμα, αλλά στην επιστολή το ύφος του λόγου ποικίλει και δεν είναι πάντα φιλικό. Το ύφος του λόγου σε μια επιστολή εξαρτάται από αυτόν για τον οποίο προορίζεται. Άλλοτε είναι απλό, φιλικό και οικείο, όταν ο παραλήπτης είναι ένα γνωστό μας πρόσωπο, αλλά άλλοτε είναι επίσημο και τυπικό, όταν ο παραλήπτης είναι κάποιο άτομο που δε γνωρίζουμε καλά αλλά έχουμε είτε τυπικές είτε επαγγελματικές σχέσεις μαζί του.

Μπορούμε να χωρίσουμε τις επιστολές σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το περιεχόμενό τους, φιλικές, οικογενειακές, εμπορικές, συγχαρητήριες, συλλυπητήριες και υπογραμμίζουμε ότι εξυπηρετούν πολλές πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής.

Άσχετα με το είδος της επιστολής εξηγούμε στους μαθητές, ότι υπάρχουν κάποια σταθερά στοιχεία πέρα από το κύριο περιεχόμενό της. Αυτά είναι 1. Ο τόπος και η ημερομηνία στο πάνω μέρος δεξιά, 2. Η προσφώνηση αμέσως πιο κάτω αριστερά 3. το κύριο μέρος της επιστολής και 4. στο τέλος η επιφώνηση και η υπογραφή.

Οι δραστηριότητες μας πρέπει να εστιάζουν στο οπτικό κανάλι, γι' αυτό για να γίνουμε ευκολότερα αντιληπτοί από τα άτομα με προβλήματα ακοής συγκεντρώνουμε και γράφουμε στον πίνακα τα βασικά χαρακτηριστικά της επιστολής σχεδιάζουμε δηλαδή το σκελετό-διάγραμμα μιας επιστολής ως εξής:

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

1. Τόπος- Ημερομηνία

π. χ. Θεσσαλονίκη, 20 Δεκεμβρίου 2012

2. Προσφώνηση

π. χ. Αγαπημένε μου φίλε (φιλική επιστολή) ή

Αξιότιμε κύριε Πετρίδη (Άγνωστος)

3. Κύριο μέρος της επιστολής

1. Ποιος γράφει;
2. Για ποιο θέμα γράφει;
3. Τι έχει να προτείνει ή να ζητήσει; (επιχειρήματα)

4. Επιφώνηση

Με αγάπη(φιλική επιστολή) ή

Με εκτίμηση(άγνωστος)

Υπογραφή

Η φίλη σου Μαρία ή

Μαρία Χατζηπέτρου

Είναι πολύ σημαντικό για τους μαθητές να καταλάβουν ποια προσφώνηση ή επιφώνηση θα χρησιμοποιήσουν σε κάθε επικοινωνιακή περίπτωση, καθώς και σε ποιο ρηματικό πρόσωπο θα γράψουν. Γι' αυτό το λόγο διευκρινίζουμε ότι σε ένα φιλικό γράμμα χρησιμοποιούμε το α και το β ενικό ή το α πληθυντικό πρόσωπο, ενώ σε μια επίσημη επιστολή που απευθύνεται σε κάποιον που δε γνωρίζουμε καλά ή καθόλου, χρησιμοποιούμε το β και το γ πληθυντικό πρόσωπο, το γ ενικό, και σπανιότερα το α πληθυντικό.

Ρωτάμε τους μαθητές αν έχουν οποιαδήποτε απορία και έπειτα τους προτρέπουμε να διαλέξουν ένα από τα δύο θέματα που υπάρχουν στις σελίδες 143-144 του βιβλίου και να το αναπτύξουν γραπτώς σε 80 λέξεις. Τέλος τους συμβουλεύουμε να χρησιμοποιήσουν το σχεδιάγραμμα που δώσαμε παραπάνω.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2^ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι μαθητές πρέπει να:

- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιο τους
- να κατανοήσουν το περιεχόμενο ενός κειμένου
- να εντοπίσουν τις πιο σημαντικές πληροφορίες σε ένα κείμενο
- να απαντήσουν στις ερωτήσεις κατανόησης που συνοδεύουν ένα κείμενο

Επίπεδο: Γ1-Γ2

Διδακτικό υλικό: Από το βιβλίο «Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλινοστούντες, πρόσφυγες και ξένους, Γ' επίπεδο». Ενότητα 3^η «Επικαιρότητα»

Εκτιμώμενη διάρκεια: 8 ώρες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μέθοδος διδασκαλίας: Δίγλωσση-Διπολιτισμική προσέγγιση που προϋποθέτει τη χρήση των δύο γλωσσών, της ελληνικής νοηματικής και της ομιλούμενης ελληνικής γλώσσας.

Πορεία διδασκαλίας-Εκπαιδευτικά στάδια:

Στάδιο 1^ο

Κατανόηση γραπτού λόγου

Γράφουμε στον πίνακα τη λέξη «Διαφήμιση» και γνωστοποιούμε στους μαθητές, ότι το νέο θέμα συζήτησης είναι η διαφήμιση και θέτουμε τα εξής ερωτήματα:

- Σας αρέσουν οι διαφημίσεις;
- Ποια είναι η αγαπημένη σας διαφήμιση;
- Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι προβάλλονται τόσες πολλές διαφημίσεις στην τηλεόραση, στο διαδίκτυο και στα περιοδικά;

Έχοντας ως ερέθισμα τα παραπάνω ερωτήματα ξεκινάμε μια συζήτηση για τα διάφορα είδη των διαφημίσεων και τα αίτια διάδοσης αυτών. Κατά αυτόν τον τρόπο κεντρίζουμε το ενδιαφέρον των μαθητών και ενεργοποιούμε οποιαδήποτε προϋπάρχουσα σχετική γνώση. Μπορούμε να δώσουμε σχετικό εποπτικό υλικό (εικόνες, φωτογραφίες, βίντεο) στο οποίο απεικονίζονται διάφορα διαφημιστικά προϊόντα –μηνύματα.

Στη συνέχεια παραπέμπουμε τους μαθητές στο λεξιλόγιο που υπάρχει στη σελίδα 75-76 του βιβλίου και τους ενημερώνουμε ότι θα μάθουμε τη σημασία κάποιων νέων λέξεων που υπάρχουν στο κείμενο που ακολουθεί στη σελίδα 76 και έχει ως τίτλο «Ιστορία της διαφήμισης». Έπειτα θα προβούμε σε εσωτερική ανάγνωση και σε επεξεργασία του κειμένου.

Σημειώνουμε τις λέξεις στον πίνακα και παροτρύνουμε τους μαθητές αφού διαβάσουν τη σημασία των λέξεων (που δίνεται στη σελίδα 75-76 του βιβλίου) να μας εξηγήσουν το νόημα τους στην Ελληνική νοηματική γλώσσα ή να κάνουν το αντίστοιχο νόημα αν υπάρχει. Ακόμη ζητάμε από αυτούς να σχηματίσουν προτάσεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

με την κάθε νέα λέξη για να σιγουρευτούμε ότι έχουν καταλάβει την ακριβή σημασία της. Αν κρίνουμε ωστόσο, ότι υπάρχουν και άλλες άγνωστες λέξεις μπορούμε να εμπλουτίσουμε το ήδη υπάρχον λεξιλόγιο και να αποδώσουμε τη σημασία τους.

Μετά την εκμάθηση του νέου λεξιλογίου, χωρίζουμε το κείμενο (σελ.76) σε παραγράφους ως εξής:

1. « Η εμπορική διαφήμιση..... μεσαιωνική περίοδο»
2. « Τη μεγάλη ώθηση..... εξελισσόταν»
3. « Σήμερα η διαφήμιση..... κοινό»
4. « Σκοπός της διαφήμισης..... που στέλνει το μήνυμα»

Θέτουμε μία ή δύο ερωτήσεις για την κάθε παράγραφο και οι μαθητές καλούνται να τις αναζητήσουν στο κείμενο που θα διαβάσουν. Συγκεκριμένα μπορούμε να θέσουμε τις παρακάτω ερωτήσεις για την κάθε παράγραφο αντίστοιχα.

1. Ποιος ήταν ο ρόλος της διαφήμισης κατά τους ιστορικούς χρόνους;
2. α) Ποιο γεγονός συντέλεσε στη μεγάλη ώθηση της διαφήμισης; β) Πότε διαδραματίστηκε αυτό το γεγονός;
3. Τι εννοούμε σήμερα με τον όρο διαφήμιση;
4. Ποιος είναι ο ρόλος της διαφήμισης στην καθημερινή ζωή και στη σύγχρονη κοινωνία γενικότερα; (ερώτηση βιβλίου σελ.77)

Σημειώνουμε, ότι ο χωρισμός των παραγράφων του κειμένου καθώς και οι ερωτήσεις πρέπει να γραφούν οπωσδήποτε στον πίνακα, έτσι ώστε οι μαθητές να αντιγράψουν στο τετράδιο τους όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για να μην ξεχάσουν στην πορεία της ανάγνωσης τα ζητούμενα τα οποία καλούνται να απαντήσουν.

Παροτρύνουμε τους μαθητές να διαβάσουν σιωπηλά το κείμενο (εσωτερική ανάγνωση). Μετά την ολοκλήρωση της αναγνωστικής διαδικασίας, επανερχόμαστε στην πρώτη ερώτηση που θέσαμε παραπάνω και ζητάμε από τους μαθητές να την απαντήσουν και να προσδιορίσουν το μέρος του κειμένου που βρίσκεται η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

απάντηση. Ακολουθούμε την ίδια διαδικασία και στις υπόλοιπες προς απάντηση ερωτήσεις. Αφού απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις και βεβαιωθούμε ότι οι μαθητές άντλησαν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την ιστορία της διαφήμισης μπορούμε να περάσουμε στο δεύτερο και δυσκολότερο στάδιο, στην παραγωγή του γραπτού λόγου.

Στάδιο 2^ο

Παραγωγή γραπτού λόγου

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι μαθητές πρέπει να:

- μάθουν να οργανώνουν σωστά τη σκέψη τους μέσω της δημιουργίας και της χρήσης σχεδιαγραμμάτων
- διατυπώνουν γραπτά αιτιολογημένες κρίσεις για διάφορα θέματα της επικαιρότητας
- να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της χρήσης των δευτερευουσών αιτιολογικών προτάσεων-συνδέσμων κατά τη διάρκεια σύνταξης ενός επιχειρηματολογικού κειμένου

σελ. 77 α. άσκηση « Είστε κατά της διαφήμισης... των καταναλωτών» και β.« Είστε υπέρ της διαφήμισης... μέτρα για τον έλεγχό της».

Σ' αυτή τη φάση της μαθησιακής διαδικασίας οργανώνουμε έναν αγώνα επιχειρηματολογίας μεταξύ των μαθητών. Έτσι, μπορούμε με παιγνιώδη τρόπο να συζητήσουμε περαιτέρω το θέμα της διαφήμισης και να προχωρήσουμε στην παραγωγή γραπτού λόγου.

Χωρίζουμε τους μαθητές σε δύο ομάδες των δύο ή τεσσάρων ατόμων ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών που έχουμε στην τάξη. Προκειμένου να ενεργοποιήσουμε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

τους μαθητές και την οποιαδήποτε προϋπάρχουσα γνώση θέτουμε τις εξής ερωτήσεις:

- Πώς παρεμβαίνει η διαφήμιση στη ζωή μας;
- Ποια μέσα χρησιμοποιεί;
- Για ποιο λόγο διαδίδονται οι διαφημίσεις;

Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να εκφράσουν τις απόψεις τους και συγκεντρώνουμε τις απαντήσεις τους στον πίνακα. Εστιάζουμε κυρίως στο τρίτο ερώτημα γράφουμε στον πίνακα τα αίτια διάδοσης της διαφήμισης που έχουν αναφερθεί από τους μαθητές και αν κρίνουμε ότι έχουν παραληφθεί κάποια σημαντικά, τα συμπληρώνουμε εμείς. Φτιάχνουμε λοιπόν σε συνεργασία με τους μαθητές ένα μικρό σχεδιάγραμμα με τις βασικότερες πληροφορίες που σχετίζονται με το θέμα «Διαφήμιση». Για παράδειγμα:

Αίτια διάδοσης της διαφήμισης

- Η αύξηση του κέρδους
- Ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων
- Το καταναλωτικό πνεύμα κτλ.

Στη συνέχεια λέμε στους μαθητές ότι στο σημείο αυτό θα ξεκινήσει ο αγώνας επιχειρηματολογίας. Δίνουμε στην κάθε ομάδα ένα βασικό ερώτημα για το οποίο καλείται να βρει όσο το δυνατόν περισσότερες απαντήσεις .

α ομάδα: Ποιες είναι οι θετικές επιδράσεις της διαφήμισης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου;

β ομάδα: Ποιες είναι οι αρνητικές επιδράσεις της διαφήμισης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου;

Εξηγούμε ότι πολλές φορές στα πλαίσια μιας συζήτησης, χρειάζεται να πείσουμε κάποιον (τη μητέρα, τους συμμαθητές μας, τους φίλους μας, τους καθηγητές μας κτλ.) ότι η άποψη μας είναι σωστή. Για να το πετύχουμε όμως αυτό χρειάζεται να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

προβάλουμε επιχειρήματα. Στο σημείο αυτό διευκρινίζουμε τι εννοούμε με τον όρο επιχειρήματα και γράφουμε τον εξής ορισμό:

Επιχειρήματα είναι οι λογικοί συλλογισμοί με τους οποίους προσπαθούμε να επιβεβαιώσουμε ή να ανατρέψουμε μια θέση ή έναν ισχυρισμό.

Υπογραμμίζουμε ότι όσο πιο εύστοχα και λογικά είναι τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούμε, τόσο πιο πιθανό είναι να συμφωνήσουν οι άλλοι με τη γνώμη μας. Γι' αυτό το λόγο προτρέπουμε και τις δύο ομάδες να επιστρατεύσουν λογικά επιχειρήματα για να πείσει η μια την άλλη για την ορθότητα της άποψης που καλείται να υποστηρίξει.

Λέμε και στις δύο ομάδες ότι έχουν 15 λεπτά να συζητήσουν και να γράψουν σε ένα χαρτί τα επιχειρήματα τους. Μετά το πέρασμα του χρόνου και αφού συγκεντρωθούν τα επιχειρήματα και από τις δύο ομάδες, η κάθε ομάδα επιλέγει έναν εκπρόσωπο, ο οποίος σηκώνεται ανακοινώνει και γράφει στον πίνακα τα επιχειρήματα της ομάδας του.

Ο δικός μας ρόλος είναι απλά καθοδηγητικός. Επεμβαίνουμε μόνο αν χρειαστεί να διορθώσουμε κάτι από αυτά που γράφονται στον πίνακα σε γραμματικό-συντακτικό-εκφραστικό επίπεδο. Αφού συγκεντρωθούν όλα τα επιχειρήματα, ακολουθεί σχετική συζήτηση και σχολιασμός αυτών.

Μετά τον τελικό έλεγχο των επιχειρημάτων που προτάθηκαν από τους μαθητές, μπορούμε να προσθέσουμε ότι, εφόσον η διαφήμιση έχει αρνητικές επιδράσεις στη ζωή του ανθρώπου, θα μπορούσαμε να προτείνουμε κάποιους τρόπους προκειμένου να περιορίσουμε την ανεξέλεγκτη επίδραση της. Ενθαρρύνουμε και τις δύο ομάδες να συνεργαστούν και να βρουν τρόπους αντιμετώπισης των αρνητικών πλευρών της διαφήμισης. Συγκεντρώνουμε στον πίνακα τις απαντήσεις των μαθητών και ακολουθεί σχετική συζήτηση και σχολιασμός αυτών.

Κατά αυτόν τον τρόπο τελειώνει και η συζήτηση του σχετικού θέματος (διαφήμιση), οπότε λέμε στους μαθητές, ότι θα προχωρήσουμε στο τελευταίο εκπαιδευτικό στάδιο που είναι η παραγωγή γραπτού λόγου. Παραπέμπουμε τους μαθητές στη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

σελίδα 77 του βιβλίου και στις ακόλουθες ασκήσεις σελ. 77 α. άσκηση « Είστε κατά της διαφήμισης... των καταναλωτών» και β. « Είστε υπέρ της διαφήμισης... μέτρα για τον έλεγχό της».

Αφήνουμε τους μαθητές ελεύθερους να διαλέξουν ένα από τα δύο θέματα. Τους λέμε να διαβάσουν (εσωτερική ανάγνωση) τις εκφωνήσεις των ασκήσεων. Μετά το τέλος της ανάγνωσης, ζητάμε από δύο άτομα να μας αποδώσουν στην Ελληνική νοηματική γλώσσα τα θέματα, έτσι ώστε να λυθούν τυχόν απορίες και να δώσουμε τις τελικές οδηγίες για τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν κατά την παραγωγή του γραπτού λόγου.

Δε δίνουμε έμφαση πια στο τι πρέπει να γράψουν οι μαθητές, διότι τα δύο θέματα συζητήθηκαν και αναλύθηκαν διεξοδικά προηγουμένως. Υπάρχει λοιπόν συγκεντρωμένο υλικό από το οποίο οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν τις κατάλληλες (ανάλογα με το θέμα) θεματικές προτάσεις και να επιχειρηματολογήσουν υπέρ ή κατά της διαφήμισης. Υπενθυμίζουμε στόχος της κάθε ομάδας είναι να εξηγήσει και να ισχυροποιήσει τη θέση που υποστηρίζει.

Κάνουμε μια αναφορά στα χαρακτηριστικά, στη μορφή δηλαδή που έχει ένα επιχειρηματολογικό κείμενο.

Βήμα 1^ο

- Αρχικά αναφερόμαστε στο θέμα το οποίο μας απασχολεί και σχετικά με το οποίο θα επιχειρηματολογήσουμε.

Βήμα 2^ο

- Παρουσιάζουμε τη θέση μας. Ποια είναι η άποψη μας απέναντι στο συγκεκριμένο θέμα; Χρησιμοποιούμε στερεότυπες εκφράσεις ανάλογα με το ύφος του κειμένου και το πρόσωπο στο οποίο απευθυνόμαστε:

« Η άποψη μου..., κατά τη γνώμη μου... , θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι..., είναι γενικά αποδεκτό ότι..., υποστηρίζεται από πολλούς ότι...κτλ.»

Βήμα 3^ο

- Τονίζουμε ότι το πιο σημαντικό μέρος ενός επιχειρηματολογικού κειμένου είναι η διατύπωση των επιχειρημάτων μας. Φροντίζουμε να διατυπώνουμε σαφείς και σύντομους συλλογισμούς. Εξηγούμε στους μαθητές, ότι δεν αρκεί μόνο να διατυπώνουμε την άποψη μας, αλλά πρέπει να την αιτιολογούμε, γι' αυτό πρέπει να χρησιμοποιήσουμε αιτιολογικές προτάσεις. Εδώ κρίνεται αναγκαία η αναφορά στις δευτερεύουσες επιρρηματικές αιτιολογικές προτάσεις και στους αιτιολογικούς συνδέσμους που τις εισάγουν. Τους γράφουμε στον πίνακα:

Αιτιολογικοί σύνδεσμοι: γιατί, επειδή, διότι, αφού, καθώς, μια και, μια που.

- Επισημαίνουμε ότι συχνά μπορούμε να συμπληρώνουμε τα επιχειρήματά μας με παραδείγματα τα οποία επεξηγούν και ενισχύουν περισσότερο τη θέση μας.

Προσοχή!!!

Διευκρινίζουμε ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε μόνο παραδείγματα κατά την αιτιολόγηση των θέσεων μας, γιατί τα παραδείγματα από μόνα τους αδυνατούν να ισχυροποιήσουν τα λεγόμενα μας. Μπορούμε κάποιες φορές να τα χρησιμοποιούμε για να επισφραγίσουμε τα επιχειρήματά μας.

Τέλος, λέμε στους μαθητές μας ότι μπορούν να προβούν στη γραπτή επιχειρηματολογία των θεμάτων τους και τους ευχόμαστε καλή επιτυχία!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για Μαθητές με Προβλήματα Ακοής στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (2004), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα
- Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για Μαθητές με Προβλήματα Ακοής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (2004), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα
- Γραμματική Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού (2009). Ο.Ε.Δ.Β. Αθήνα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- Δεσύπρη Ε., Μάρκου Κ. (2007). Η Γραμματική μου Α΄ και Β΄ Δημοτικού. Εκδόσεις Παπαδόπουλος, Αθήνα
- Κλαίρης Χ., Γ. Μπαμπινιώτης (2007). Συνοπτική γραμματική της νέας ελληνικής. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Λαμπροπούλου Β (επιστημονική υπεύθυνη), (1999c), Εκπαίδευση και κωφό παιδί, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα
- Λαμπροπούλου Β., Χατζηκακού Κ., Βλάχου Γ., (2003), Η ένταξη και η συμμετοχή των Κωφών/Βαρήκων μαθητών σε σχολεία με ακούοντες μαθητές, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα
- Luckner and Muir, (2002), Suggestions for Helping Students Who Are Deaf Succeed in General Education Settings, Communication Disorders Quarterly 2002 24: 23
- Μπατζίνας Γ. Ν., Λούλος Δ. Β. (2001). Έκφραση – Έκθεση. Ζήτη, Θεσσαλονίκη
- Marschark Marc, Spencer Paul, (2003). Deaf Studies, Language, and Education. Oxford University Press
- McAnnaly P., Rose S., Quigley S.P., (1987), Language: Learning Practices with Deaf Children, Mass Little, Brown and Company, Boston
- Νεοελληνική γραμματική, αναπροσαρμογή της μικρής νεοελληνικής γραμματικής του Μανόλη Τριανταφυλλίδη (2000). Ο.Ε.Δ.Β. Αθήνα
- Συντακτικό της νέας ελληνικής Α΄, Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου. Ο.Ε.Δ.Β. Αθήνα
- Schirmer B., (2000). Language and Literacy Development in Children who are Deaf, Allyn & Bacon, Needham Heights

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2013-2014

Στο πλαίσιο της Πράξης:

**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ:
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι.Ν.Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη
διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής
σε άτομα με αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Χρύσα Ξουβερούδη, Επιστημονική συνεργάτιδα του ΚΕΓ, διδάσκουσα/αναπληρώτρια καθηγήτρια σε ειδικά σχολεία στη μέση εκπαίδευση, Πτυχίο Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ., Μ.Δ.Ε. στην Ειδική Αγωγή

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)